Zločinný typ

Neustále se zvětšující soubor anomálií pozorovaných u zločinců – snad jsme chybili, že jsme jim nevěnovali dostatečnou pozornost – představuje nejpřesvědčivější a nejprostší z demonstrací zločinného typu, samotného důsledku těchto anomálií. Nebylo by tedy nutné znovu se k problému vracet; jelikož je ale právě zločinný typ argumentem, za který s našimi protivníky z řad kriminalistických antropologů bojujeme stejně intenzivně jako na počátku, považuji za nezbytné tuto otázku znovu nastolit.

1. ZLOČINNÝ TYP U MUŽŮ – Na zločincích nás podle Latyševa (*Bulletin de la Commission internationale pénitenciaire*, Petrohrad, 1879, str. 209) nejčastěji zasáhne podobnost jejich duševních návyků a tělesných tvarů; tkáně postupně utvoří zločince tak, že pouhá jeho přítomnost, ačkoli je sám bez tělesné ošklivosti, dokáže vyvolat odpor a znechucení.

„Živoucí inteligence, rozptýlená mezi mnoha mladými zločinci, se mi ohromujícím způsobem odhalila v lidovém tulákovi, filozofovi od přírody, schopném své dobré vzdělání využívat ve všech směrech.

Při jisté příležitosti prohlásil: ‚Vady na mém těle neodrážejí nic jiného než nedostatky mé inteligence a morálního charak-

teru. *Tak, jak je asymetrické mé tělo, je křivá i má duše.* Konám-li dobro, stydím se, že jsem byl někdy tak zlý, jakmile mou duši opanuje zloba, stane se to samé, v tom případě si vytýkám dobré skutky z minulosti.‘

Mohutný rozvoj patologické psychologie nám odhalil skutečnost, že šílenství jako takovému předchází série přechodných tělesných stavů mezi zdravím a chorobou, stavů, které sestávají mnohem víc ze slabosti než z nemoci a v očích právníků nikterak nevylučují morální odpovědnost pachatele.

Jedná se o případy duševních odchylek, u nichž je nemožné rozpoznat jakoukoli poruchu intelektuálních schopností či nějakou stopu šílenství, vyjma chybějící smysl pro morálku: jedná se o ty případy, kdy podle vyjádření jednoho francouzského doktora ‚tělesný obraz člověka nese jeden jediný falešný tón‘.

Mozek takto poškozených jedinců je vrozeně špatně sestavený, jeho různé části se vyvinuly nestejným způsobem; vadám v rovnováze či v proporcích orgánů odpovídají vady v rovnováze jeho funkcí a nerovnováha duševní.

Morální imbecilita některých jedinců, perverzní pudy a zvrácené city, které si tito lidé nesou už od dětství, mají pramen v chorobné dědičnosti. Jsou imunní vůči jakékoli výchově.

Ani nejúplnější osobní péče nemá moc ovlivnit jejich nenapravitelné sklony, tito jedinci nikdy nedosáhnou takové morální a duševní rovnováhy, jaká obecně umožňuje přizpůsobit se podmínkám společenského života, není tudíž překvapující, že se na základě antropologických šetření do skupiny *dědičná degenerace* směstnalo tak velké množství skutečných zločinců.

Očekávat změnu u těchto delikventů by se rovnalo víře ve schopnost vězeňského systému konat zázraky.“

2. ID. – *Los hombres de presa* pana Luise M. Draga, dílo antropologických kontroverzí, spatřilo světlo světa v Buenos Aires v roce 1889.

Autor v něm popisuje kněze jménem De Castro Rodriguez, odpadlíka od katolické církve, který přestoupil k metodistům

a hned po své investituře v Olavarrii v provincii Buenos Aires zabil svou desetiletou dcerku a manželku, aby je oloupil, a posléze před soudci popsal vraždu s neslýchaným smyslem pro detail s tím, že uváděl sebe sama do pozice oběti; po výslechu se v obavě o úroky nestyděl ujistit, zda mu jeho peníze zůstanou zachovány v bance.

„Když si představím," říká, „že bych byl volný, kdyby atropin býval dokonal svůj účinek!"

Tento člověk byl tedy přesným zločinným typem vraha, měl ustupující čelo, skoro jako u lebek neandrtálců, píše Ramos Mejia, nadměrné lícní apofýzy, příliš velké čelisti a uši, navíc odstávající, asymetrickou lebku a omezený hmat (3 mm).

Louis Castruccio nejdříve Alberta Bouchat-Constantina otrávil a následně, když jej viděl v agonii, udusil.

„Zabil jsem ho, jako Othello zabil Desdemonu, bez utrpení, smrt člověka je věc krátké chvilky," pyšnil se.

I on odpovídá zločinnému typu, má přehnanou brachycefalii, odstávající uši, vystouplé lícní kosti a čelní dutiny, příliš velké čelisti, žádnou stopu po vousech.

Corre rozdělil fyziognomie 105 portrétů vojenských zločinců, které studoval, tímto způsobem: nevýrazné – 22, jemné – 17, nepříjemné, nepravidelné anebo brutální – 66 (*Archives d'anthropologie criminelle et des sciences pénales*, 15. března 1891).

Podobný poměr jsem pozoroval rovněž u svých zločinců.

3. ID. – Je zajímavé, jak nám ti, kdo měli příležitost blíže se seznámit se zločinným typem, bezděky, publikací výsledků svých pozorování, vykreslují obraz zločinného typu.

Nejprůkaznější jsou tato dvě díla: jedno z Anglie, *The Criminal Man* Havelocka Ellise[39] z roku 1890, a další z Francie, *Mon musée criminel*[40] G. Macéa.

---

39 Havelock Ellis (1859–1939), anglický psychiatr a sexuolog (pozn. překl.).

40 Moje kriminalistické muzeum (pozn. překl.).

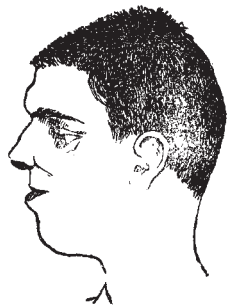
Obr. 9

Obr. 10

Obr. 11

Obr. 12

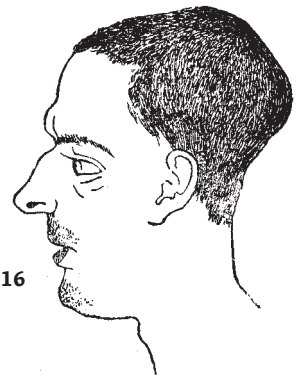
Obr. 13

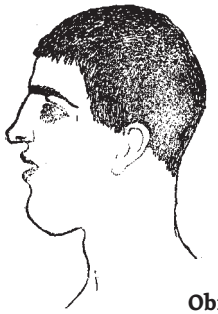
Obr. 14

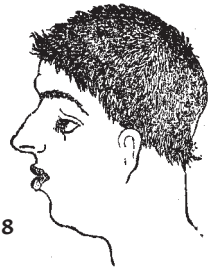
Obr. 15

Obr. 16

Obr. 17

Obr. 18

Obr. 19

Obr. 20

Z knihy Havelocka Ellise je známo především šest tabulek obrázků, do nichž doktor Vans Clarke, ředitel věznice ve Wokingu, umístil skici 36 zločinců, většinou zlodějů, v pořadí, jak přicházeli do vězení. Tyto skici přirozeně nemají takovou výpovědní hodnotu jako fotografie, ke všemu jsou zhotoveny z profilu, což znemožňuje rozeznat mnohé znaky. Nicméně alespoň na 25 ze 36 portrétů lze zjistit nejméně pět až šest degenerativních znaků, především deformaci lebky (obr. 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 20), vystouplé čelní dutiny (obr. 10, 11, 12, 13, 16, 19, 20), nadměrné čelisti (obr. 10, 11, 13), vysunutou bradu a vystouplé lícní kosti (obr. 10, 11), silné vpáčení nosní glabely (obr. 13, 15, 16, 19), nadměrné nebo deformované uši (obr. 11, 13, 16, 20), kreténskou fyziognomii. Jak ze zbylých, tak z těch, u nichž nejsou znaky typu dostatečně zvýrazněné, přísluší podle Ellise dva další k nízkému typu.

Pozoruhodné jsou i obrázky 21 až 28, kde Ellis reprodukoval osm podobizen zločinců z Londýna a Skotska, náhodně vybraných s úmyslem poukázat na silný poměr zločinců, u nichž lze pozorovat zločinný typ. Z osmi vybraných lze typ sledovat u pěti (obr. 22, 23, 25, 26 a 28), opomeneme-li zvýrazněnou asymetrii u č. 27. Co se týče č. 21, jediného bez anomálií, byl to zručný podvodník se vzhledem kavalíra, mluvil kromě rodného jazyka francouzsky a německy. Přestože neměl anatomické odchylky, ve třiceti letech byl šedivý a měl pleš. V současné době již víme (*Uomo delinquente*, vyd. I), že podvodníci odpovídají zločinnému typu jen vzácně.

4. ID. – Macéova kniha je snad ještě průkaznější: ze šesti podvodníků byl typ zjištěn třikrát (50 %), z devíti kuplířů pětkrát (55 %) a z osmi zvrhlíků jednou. Všichni ostatní mají fyziognomii ženského typu.

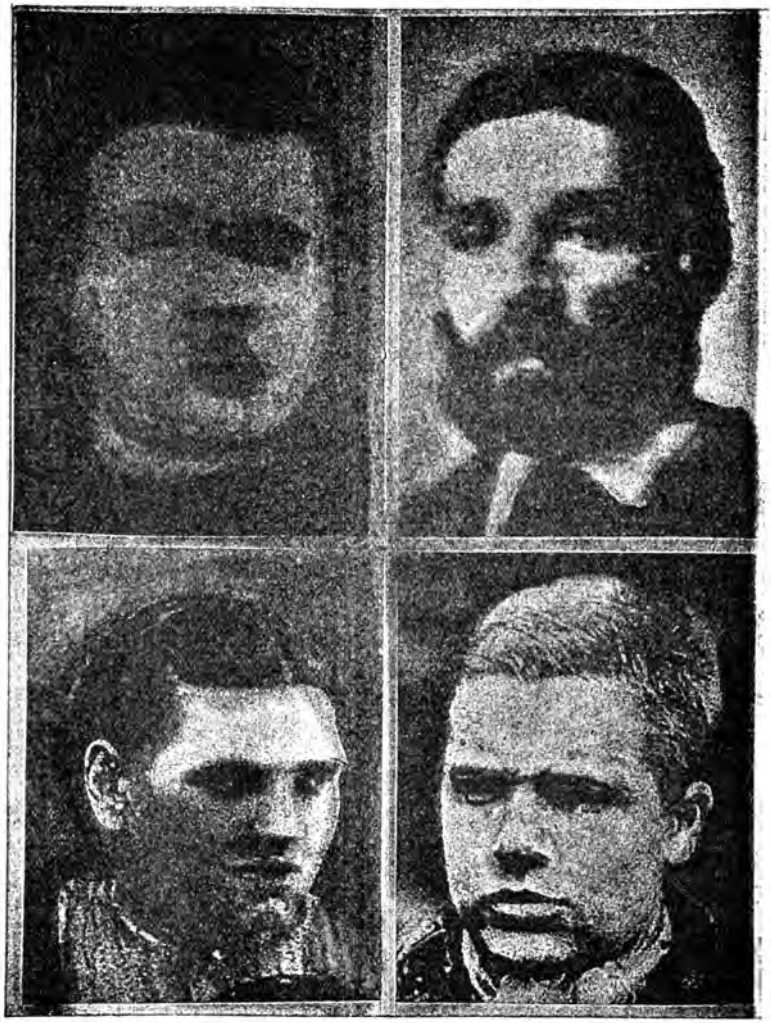
U 52 vrahů byl zjištěn dvaadvacetkrát (42 %) úplný typ a třikrát poloviční typ, u pěti prostitutek byl úplný typ evidován dvakrát a u patnácti zlodějek byl osmkrát (52 %) zjištěn úplný a dvakrát poloviční typ.

Obr. 21 Obr. 22

Obr. 23 Obr. 24

Obr. 25 Obr. 27

Obr. 26 Obr. 28